

Openbaar bestuur in regionale ecosystemen voor ondernemerschap

---

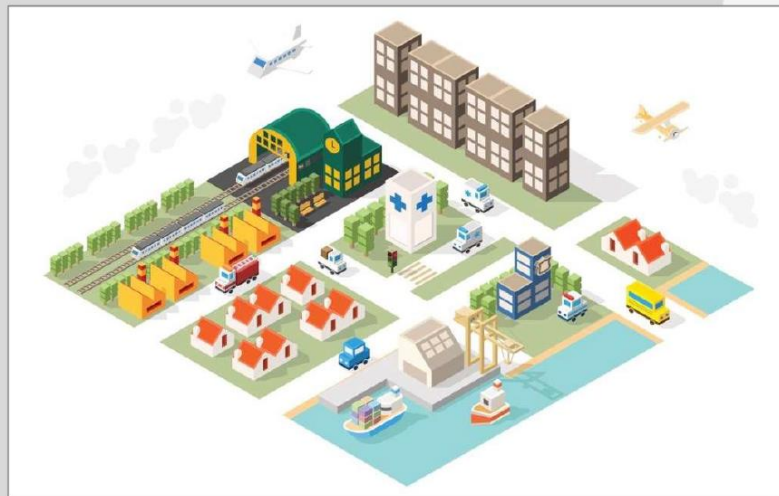
G32 BESTUURLIJKE NETWERKDAG

Utrecht University

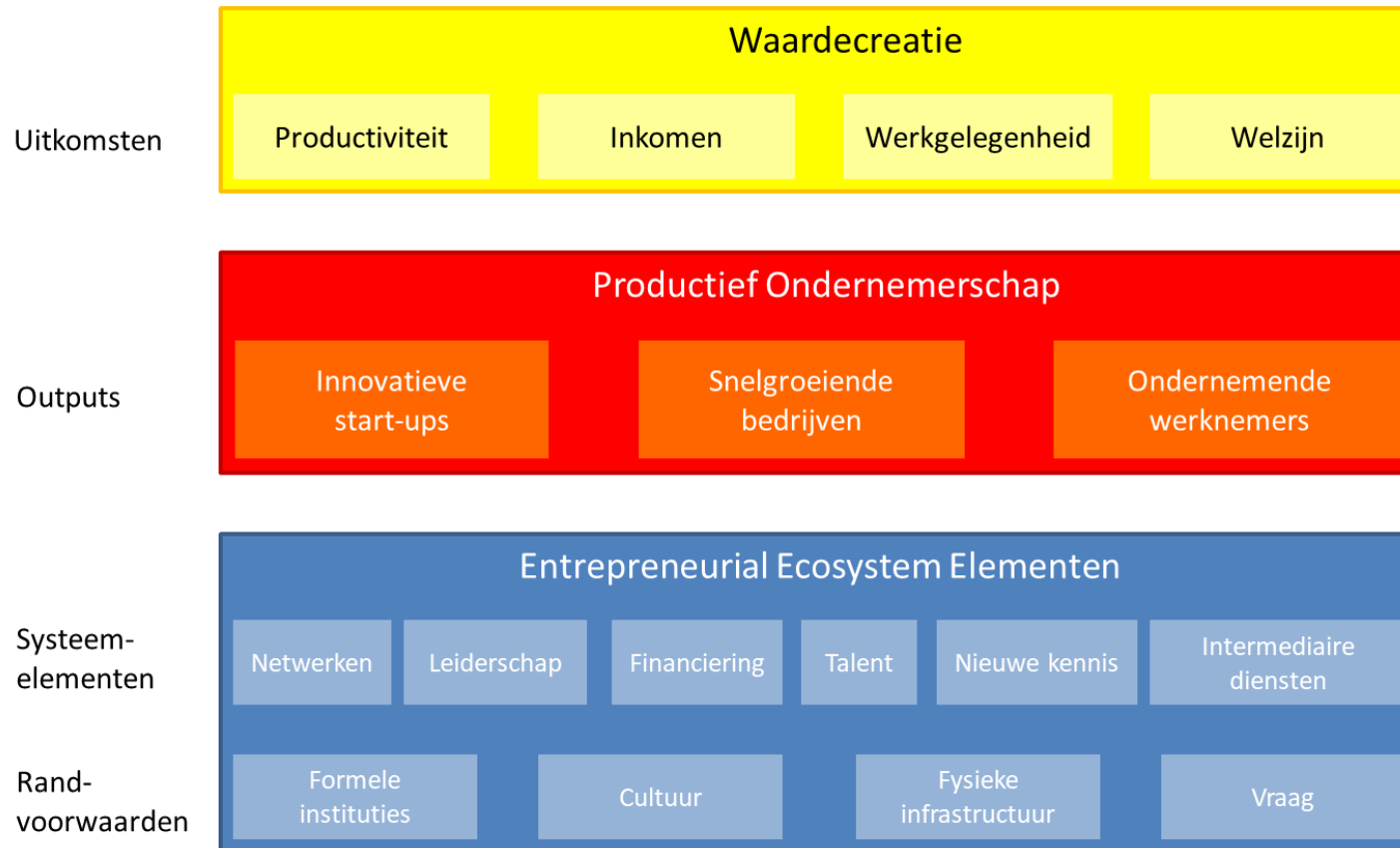
School of Economics

Openbaar Bestuur in Regionale Ecosystemen voor Ondernemerschap

Ecosysteem voor ondernemerschap

Onderzoeksvraag

Hoofdvraag:

“Wat is de rol van het openbaar bestuur in regionale ecosystemen voor ondernemerschap?”

Deelvragen:

1. Hoe beïnvloedt openbaar bestuur via formele instituties de elementen talent, financiering en kennis van regionale ecosystemen voor ondernemerschap?
2. Hoe beïnvloedt openbaar bestuur de netwerken en leiderschap in regionale ecosystemen voor ondernemerschap?
3. Hoe verhouden de verschillende niveaus van openbaar bestuur zich tot regionale regionale ecosystemen voor ondernemerschap?
4. Wat is de rol van de verschillende niveaus van openbaar bestuur enerzijds en de nieuwe vormen van bestuur anderzijds bij interventies die het functioneren van regionale ecosystemen voor ondernemerschap willen verbeteren?

Onderzoeksopzet

Praktijkatelier I met experts

Kwantitatieve analyse economische prestaties per regio

4 casestudies

Praktijkatelier II met bestuurders

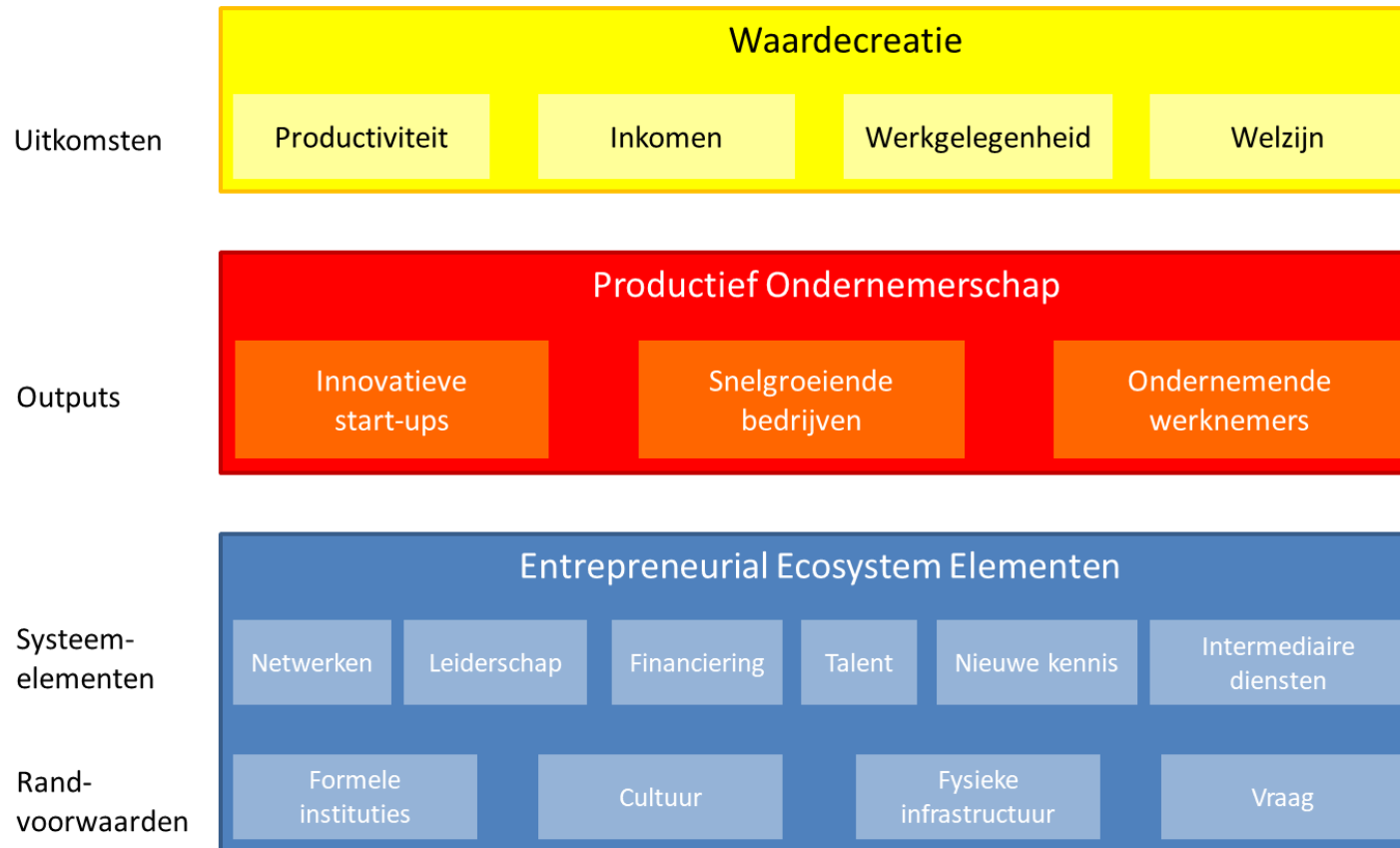
Geselecteerde casestudies

		Sociaal-economische performance	
		-	+
Intensiteit regionaal-economische samenwerking	-	Noord-Oost Friesland	Utrecht (Economic Board Utrecht)
	+	Sittard-Geleen/Brightlands Chemelot (Limburg)	Brainport Eindhoven (Noord Brabant)

- Empirie ook uit:
- Zeeland
  - Zwolle
  - Drechtsteden
  - Foodvalley
  - Twente
  - Utrecht
  - Amsterdam

Ecosysteem voor ondernemerschap

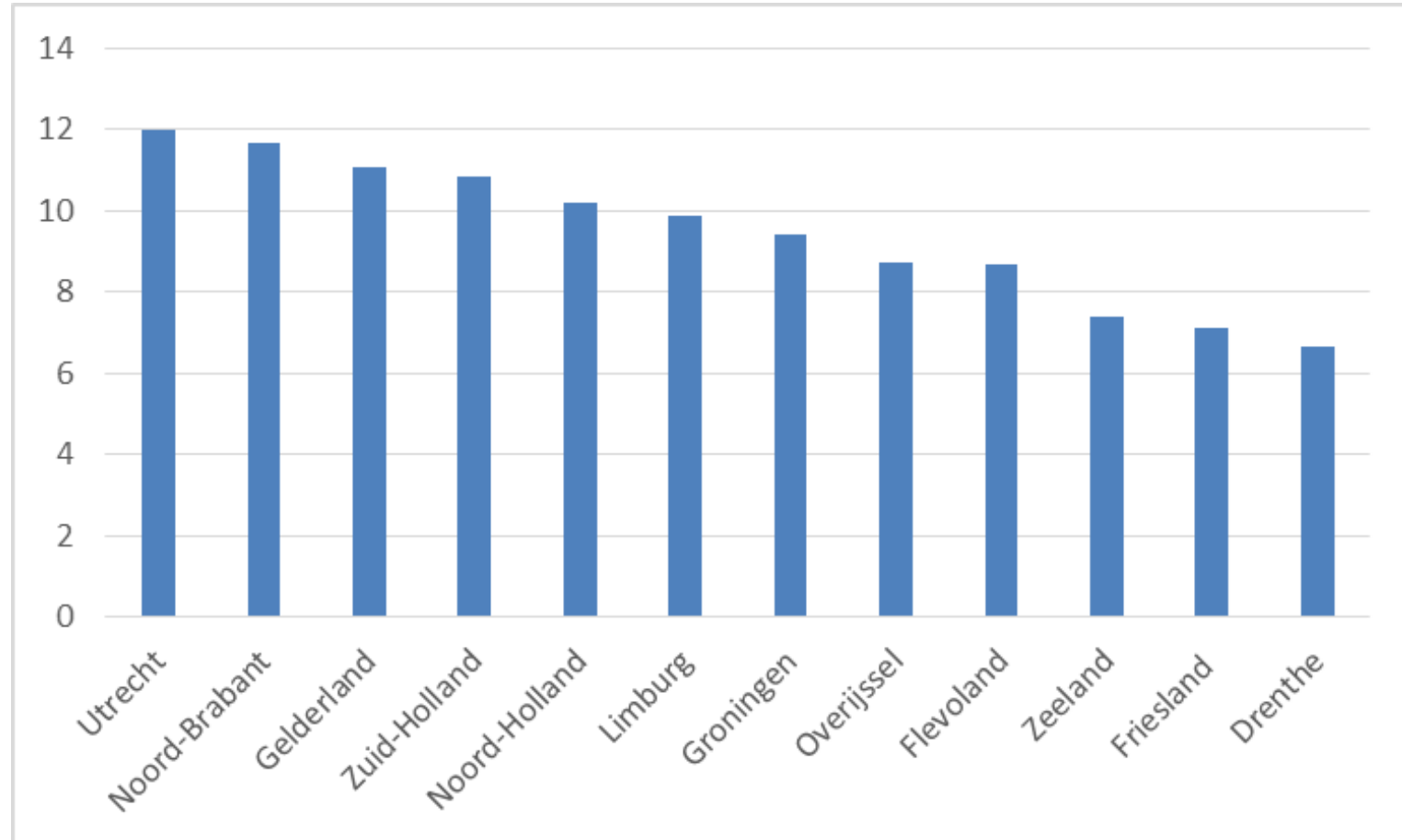

Kwaliteit Entrepreneurial Ecosystem

Kwaliteit **systeem**

Entrepreneurial Ecosystem Index:

- Optelsom van (rondom 1 gestandaardiseerde) waarde van elementen

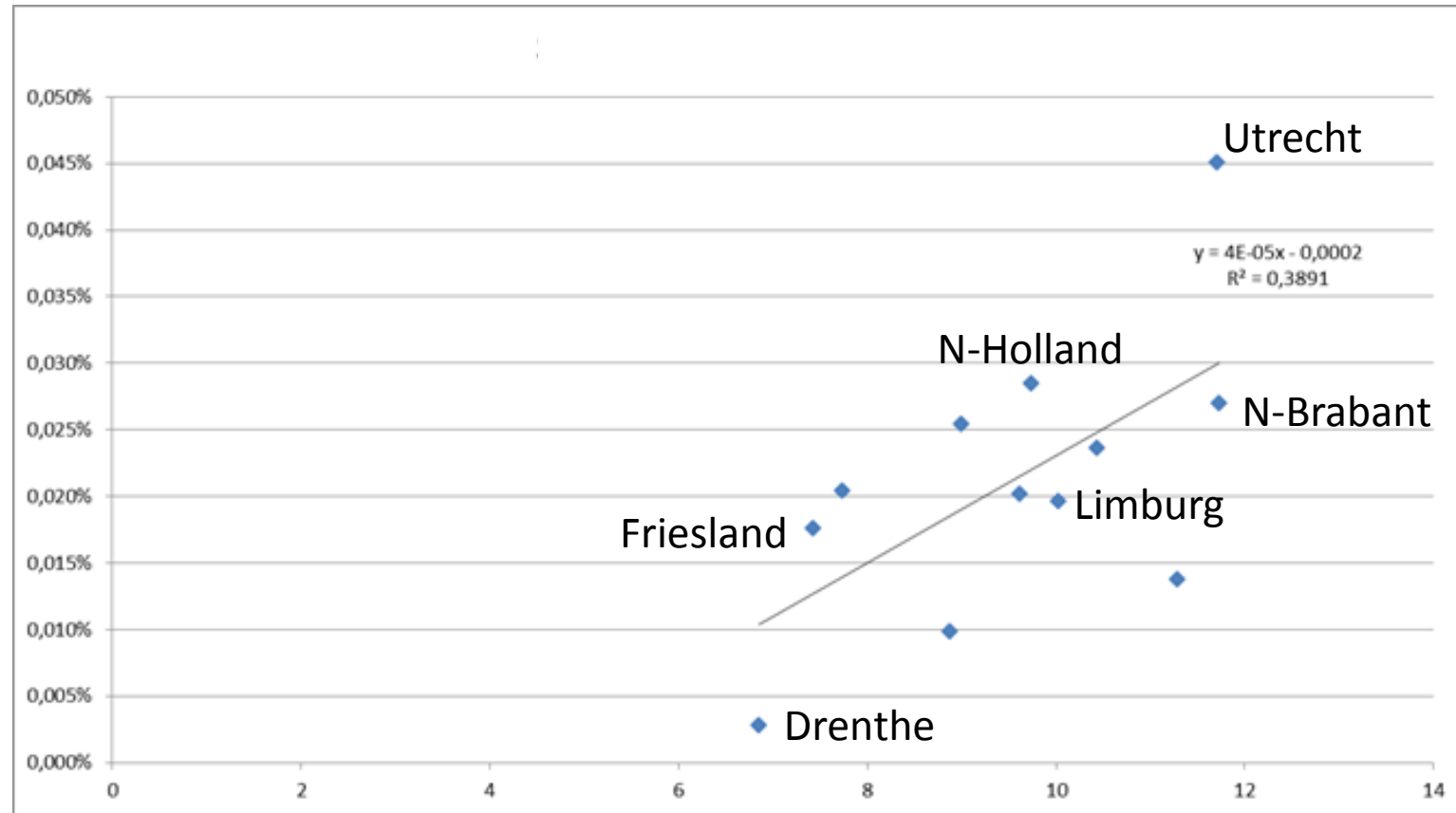

Output: Gazellen

De FD Gazellen lijst bestaat uit bedrijven gevestigd in Nederland die een **omzetgroei laten zien van 20% per jaar over de afgelopen drie jaren**: 332 bedrijven in NL

Grote steden (Sittard-Geleen, Eindhoven, Utrecht, Amsterdam) hebben relatief meer gazellen dan ommeland (provincie)

Openbaar bestuur in regionale ecosystemen voor ondernemerschap

---

INTERVENTIES EN ROL OPENBAAR BESTUUR

Entrepreneurial Ecosystem Academy #4

2e werkconferentie leer- en inspiratietraject
Ecosysteem voor MKB-innovatie
G32/Platform 31

Utrecht University

School of Economics

[HTTPS://VIMEO.COM/235704809/445D3CE46A](https://vimeo.com/235704809/445D3CE46A)

Invloed openbaar bestuur

Talent

- Traditionele rol en taak openbaar bestuur en kennisinstellingen
- Afstemming en co-creatie in PPS'en (onderwijs en ondernemers)
- Provincies zijn in aantal gevallen medefinancier PPS

Kennis

- Kennisproductie is rol van kennisinstellingen
- Co-financiering wetenschappelijk onderzoek door private partijen (TKI's, Efro, Horizon 2020)
- Ontstaan publiek-private kenniscampussen, gemeenten vaak als aandeelhouder of financier

Financiering

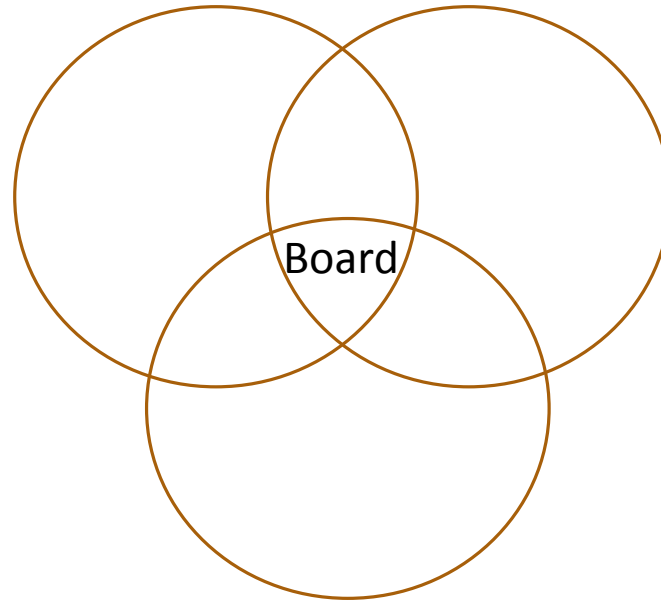
- Regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM) voor investeringen in ondernemingen
- Financiering van de triple helix organisatie vaak door gemeenten
- Opstellen investeringsagenda (gezamenlijk op te brengen)

Leiderschap en netwerken

Openbaar bestuur

- Gemeenten spelen centrale rol in triple helix
- Provincie is in aantal gevallen initiatiefnemer in oprichtingsfase, soms investeerder

Bedrijfsleven

- Op individuele titel
- In losse netwerken
- Stichting met gemeenschappelijk doel
- Vereniging met mandaat van de leden

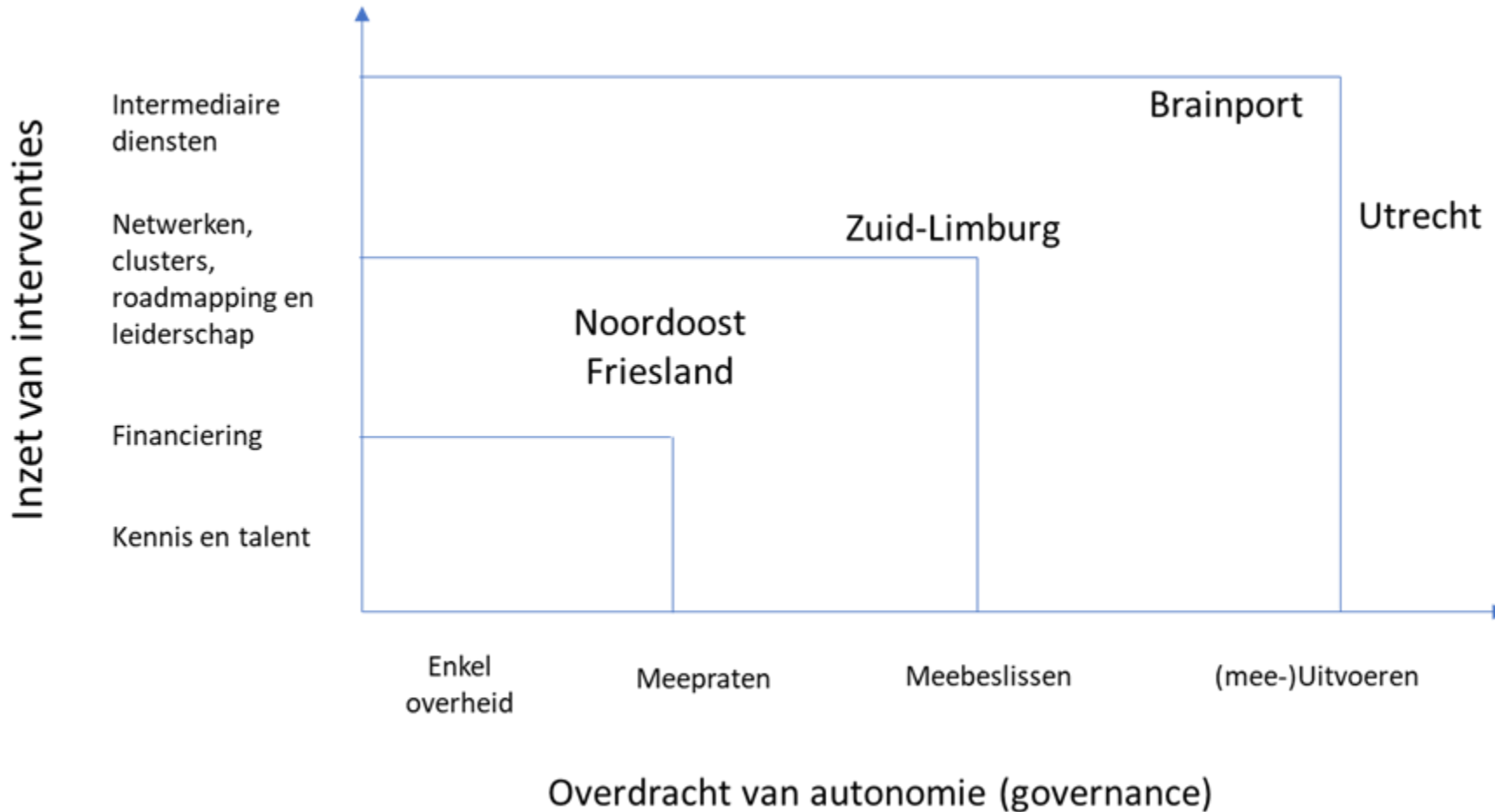
Onderwijsinstellingen

- Op individuele titel
- In onderlinge samenwerking en afstemming op onderwerp

Governance en strategie in vier cases

	NO Friesland	Utrecht	Zuid Limburg	ZO Brabant
Regio	6 gemeenten (en provincie)	Provincie (26 gemeenten)	18 gemeenten, waarvan 14 in LED	21 gemeenten in MRE
Organisatie	Anno1 en Anno2 (en regiodeal)	Economic Board Utrecht	(LED) Limburg Economic Development	Brainport
Bedrijven in bestuur?	Niet in Anno, wel in regiodeal	> helft van boardleden (individuele ondernemers)	Individuele ondernemers lid van bestuur LED	5 individuele ondernemers (1/3) in bestuur Brainport
Financiering	Investeringsfonds vanuit overheden	Gemeenten betalen 1 euro per inwoner	Gemeenten betalen 6 euro per inwoner	Gemeenten financieren per 4 jaar.
Gemeenschappelijke regeling?	Nee, niet gewenst	Nee, niet gewenst	Nee, niet gewenst	MRE (Metropoolregio Eindhoven)
Focus in agenda	Gezamenlijke agenda, Kennisportaal	Projectontwikkeling	Campus en innovatiestimulering MKB	Innovatiestimulering MKB Facilitering innovatie (financiering, arbeidsmarkt)
Ambities naar toekomst	Doorgroeien naar triple helix samenwerking	Inrichten ontwikkelingsmaatschappij	Experimenteerruimte internationale samenwerking	Sourcen op ecosystemen elders (vgl ASML en ARC-NL)

Relatie overdracht autonomie en interventies

Conclusies

---

1. Er ontstaat een nieuwe economische realiteit die zich manifesteert buiten en over de traditionele grenzen van gemeenten en provincie. Economisch beleid wordt gemaakt met bedrijven en kennisinstellingen in oplopende vormen van overdracht van autonomie, met als meest gekozen vorm een triple helix board.
2. Deelname aan een board stelt eisen aan de manier waarop het openbaar bestuur zich organiseert en coördineert. Samenwerking tussen gemeenten kan georganiseerd worden in een gemeenschappelijke regeling, maar is geen vereiste. Overheidsbestuurders brengen nogal eens leiderschap (management van belangen) in.
3. Er worden nog nauwelijks eisen of verwachtingen gesteld aan de deelname van bedrijven in een board en de mate waarin zij kunnen spreken namens of toegang hebben tot een achterban.
4. Financiering van activiteiten en interventies komt in vrijwel alle gevallen vanuit de publieke kant (afdracht vanuit gemeenten, investeringsfondsen, samenwerkingsubsidies).
5. Het openbaar bestuur (gemeenten/provincie) in de boards startte met de ambitie van het versterken van de economische structuur. Arbeidsmarkt en maatschappelijke uitdagingen komen daar nu bij als doelen.
6. Democratische en maatschappelijke legitimering van besluitvorming is een uitdaging waar veel regio's nu voor staan
7. Er is geen wettelijk regime voor de ontwikkeling en organisatie van boards en de positie van het openbaar bestuur daarin (zoals dat wel geldt bij bijvoorbeeld de 35 arbeidsmarktregio's). Als regio's meer (financiële) autonomie willen van 'Den Haag' liggen voorwaarden op het terrein van *good governance* voor de hand.